

2020

Hjo kommuns årsredovisning i korthet

Året som gått...

Vi har lagt 2020 bakom oss och kan konstatera att ingenting blev som vi tänkt. Pandemin slog till på allvar under mars månad och sedan dess har i princip allt överskuggats av dess effekter. Vi har tvingats arbeta med mycket korta ledtider, snabba förändringar, önskade men tvungna åtgärder och vi har alla fått upptäcka och anamma nya arbetssätt, på gott och ont. Vi har alla påverkats och tvingats ändra våra livsmönster på sätt som vi inte i vår vildaste fantasi kunde tänkt oss då vi på nyårsnatten skålade in 2020. Året har präglats av ständiga påminnelser om att livet är skört och att allt kan förändras från en dag till annan. Många har förlorat nära och kära och jag tror att detta har fått många av oss att omvärdera vad som egentligen är viktigt och nödvändigt för ett gott liv. Jag tror att den typen av reflektioner, lärdomar och insikter är uppsidan av det som vi går igenom nu.

Det ekonomiska resultatet är bra och vi klarar vårt budgetmål med råge. Resultatet är för oss, liksom alla andra kommuner, dopat av de extra statsbidrag/Covid-pengar som betalats ut till samtliga kommuner. I Hjo hade vi troligen haft större nytta av de pengarna kommande år eftersom effekterna som säkerligen kommer i pandemins spår är svåra att förutsäga. Man kan befara ökad ohälsa, ökad arbetslöshet, ökade försörjningsstöd, utmaningar inom skolan m.m. Därför är det extra viktigt att vi håller i det goda arbete som pågår med åtgärdsplaner och förnyade arbetssätt. Under 2020 har vi inte lyckats nå hela vägen. Grundskolan dras med avsevärda avvikelser mot budget och institutions- och familjehemsplaceringarna inom Arbete och socialtjänst ligger fortfarande på ovanligt höga nivåer i Hjomått mätt. Vi befinner oss dessutom i en omfattande investeringsperiod som kommer att kräva lite extra kommande år. I 2021 års budget har tillskjutit medel

som förhoppningsvis ska säkra att vi även fortsättningsvis kan hålla en balanserad ekonomisk framfart och därmed säkra arbetsron i förvaltningens samtliga delar.

Kommunfullmäktige har antagit 17 mål för verksamheten inom de sex prioriterade utvecklingsområdena som Hjoborna arbetade fram under det gemensamma visionsarbetet för ett antal år sedan. Bedömningen är att 11 av dessa uppnås och 4 är delvis uppnådda. Det är ett riktigt bra resultat och visar att arbete pågår för fullt på alla områden. SCB:s medborgarundersökning visar hög nöjdhetsgrad bland kommunens invånare och att man gärna rekommenderar Hjo som en bra plats att leva, verka och bo på.

Alla medarbetare inom kommunens verksamhet har på olika vis bidragit på ett fantastiskt sätt till att vi tillsammans klarade uppgiften och levererade god service, omsorg, utbildning och samhällsutveckling till Hjoborna i skuggan av Covid-19 under 2020.

En extra stor eloge till alla inom Vård- och omsorg som mot alla odds lyckades hålla smittan från de äldre och mer utsatta grupperna som ingår i deras ansvarsområde. Jag är mycket stolt över er alla – tillsammans skapar vi framtidens Hjo, det har vi blivit varse under 2020!

”Tillsammans skapar vi framtidens Hjo”

Den största orosfaktorn just nu är osäkerheten kring vilka långsiktiga skador pandemin orsakat samhället lokalt, nationellt och internationellt. Lokalt ser vi redan nu ökat antal orosanmälningar kring barn och unga som far illa, fler LVM/LVU placeringar, en undervisningsskuld i skolan och ökat behov av försörjningsstöd. Vi vet dessutom att vi blir allt färre i arbetsför ålder som ska försörja fler.

I Hjo är vi inne i en intensiv investeringsperiod där vi renoverar, bygger till och bygger nytt inom framför allt skolans område. Under 2022 tas Estrid Ericsonskolan i bruk, kommunens största investering på mycket länge, en viktig signal om att vi tror på Hjo och vi planerar för fler barn och unga i vår kommun, men också en satsning som märks på kostnadssidan. Vi står inför en renovering av vågbrytaren i hamnen och vi har fortsatt tryck på att exploatera mark för bostadsbyggnation och industrietableringar. Hjo utvecklas vilket medför positiva ”bekymmer”!

Tidigare investeringsplan står i stort sett fast. Nytt i vår är avsättning till utegym i Gate och Korsberga, upprustning av banvallen i sin helhet, fortsatt belysning av strandpromenaden på söder samt reparation av vågbrytaren i hamnen. Efter några år av tuffa investeringar behöver vi nu ligga lågt ett tag, planera framtida satsningar för att sedan åter gasa på med spännande projekt kring Guldkroks- och hamnområdet samt stråket Hamngatan/Bangatan. Inför dessa satsningar behöver vi många kloka inspel från Hjoborna vilket vi räknar med att få i det kommande visionsarbetet!

Catrin Hulmarker (m)
Kommunalråd

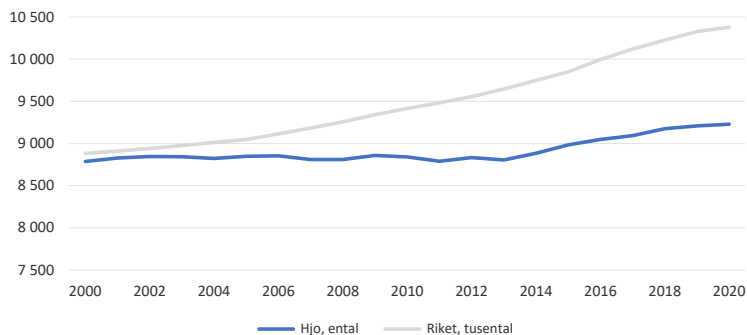
Befolkning

Hjo kommuns invånarantal ökade under 2020 med 19 personer och uppgick per den 31 december 2020 till **9 229 invånare**. Detta är sjunde året i rad som invånarantalet har ökat och den sammanlagda ökningen under dessa år är 424 invånare.

Hjo kommun har en något högre andel 65+ än riksgenomsnittet. Samt lägre andel yrkesaktiva i åldrarna 20-64 år. Andelen barn och unga under 20 år ligger strax under riket. Befolkningsprognos för Hjo 2030 visar att 80 år och äldre ökar, samt att vi även kan se en liten ökning av 0-19 åringar. Jämfört med rikets prognos 2030 har Hjo en äldre befolkningsstruktur och färre i arbetsför ålder.

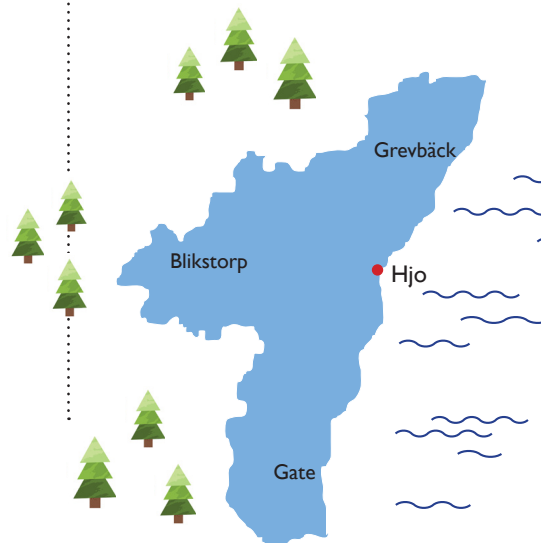
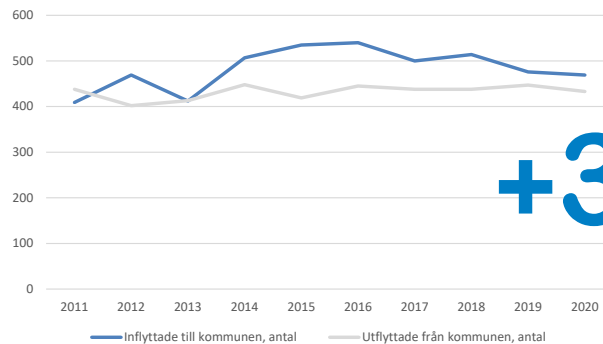
För att fortsätta den positiva tillväxten i invånarantalet i Hjo kommun handlar det om att bibehålla och öka attraktiviteten som boendekommun. Förutom att ha god kvalitet på vår verksamhet handlar det dessutom om att möjliggöra för inflyttning. Under 2020 släpptes bland annat 22 villatomter på området Knäpplan västra och detaljplanearbete för nyproduktion av ca 140 lägenheter på Sjöryd pågår.

Befolkningsutveckling

In- och utflyttning

Årets befolkningsökning utgörs i huvudsak av ett positivt flyttnetto om 36 personer. 469 personer flyttade in till kommunen och 433 flyttade ut.

Alder (%)	Hjo	Riket
0-19	21,9	22,9
20-64	50,8	53,3
65-79	20,7	17,6
80<	6,6	6,2

Hjo fakta	2019	2020
Hushåll	4 362	4 391
Ensamhushåll	1 952	1 998
Sammanboende hushåll	2 239	2 213
Övriga hushåll	171	180
Areal, kvm	297	297
Födda	102	91
Döda	104	109

Statistik

Vill du ta del av fler jämförelser kan du gå in på www.kolada.se eller läsa i Hjo kommuns årsredovisning. Kolada ger dig de bästa möjligheterna till jämförelser av kommunala nyckeltal och innehåller över 5 000 nyckeltal, dvs mått som är lämpade för jämförelser. De olika verktygen hjälper dig att analysera och visualisera resultat.

	Hjo 2019	Riket* 2019	Hjo 2020	Riket* 2020
Invånare med eftergymnasial utbildning	33,3	43,8	34,0	44,4
Gymnasieelever med examen inom 3 år	70,2	66,3	69,9	66,3
Elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	77,1	75,9	77,4	76,5
Inskrivna barn/årsarbetare kommunal förskola	5,4	5,2	4,9	5,1
Lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	72,2	71,2	77,5	72,2
Kostnad grundskola F-9, hemkommun, kr/lev	120 319	117 032	124 902	119 222
Fastighetspris småhus, kr/kvm	13 334	23 267	14 421	24 819
Medelålder för äldre i särskilt boende	85,4	85,9	85,1	85,8
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn	88	90	86	91
Brukarbedömning Särskilt boende - nöjdhetsandel	89	82	83	81
Kostnad äldreomsorg, kr/inv. 65+	59 334	64 511	64 598	66 710
Väntetid i antal dagar från ansökan till beslut om försörjningsstöd	8	15	16	16
Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv.	1 027	1 227	1 087	1 298
Kostnad kulturverksamhet, kr/inv.	1 168	1 314	1 225	1 295
Kostnad fritidsverksamhet, kr/inv.	1 703	1 783	1 816	1 799

*Jämförelse med riket eller samtliga kommuner, ovägt medelvärde

Jämförelse med grannkommunerna

Snabb koll på Sveriges kommuner

Hur många bor i kommunen? Hur mycket tjänar de? Och vad används marken till? Här får du snabbt svar. Du kan titta på hur det ser ut i bara en kommun eller jämföra en kommun med en annan. <https://kommunsiffror.scb.se>

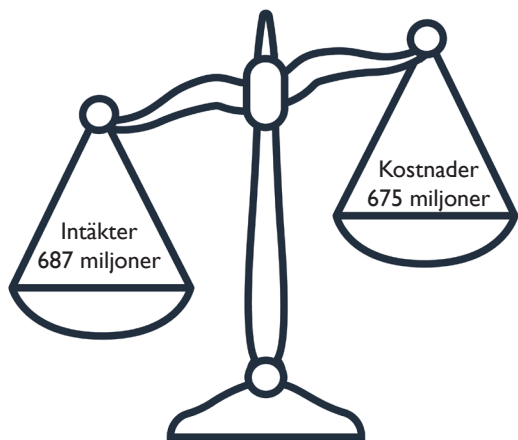
	Hjo	Skövde	Tibro	Tidaholm	Karlsborg
Så många är vi	9 229	56 791	11 297	12 790	6 962
Befolkningsökning	+19	+425	+57	-56	+22
Medelålder	45,0	40,8	43,7	43,8	46,9
Så många bor i tätort	71,6	87,1	82,4	71,2	77,9
Så mycket tjänar vi*	26 842	28 275	25 608	26 175	27 767
Så många har jobb	82,9	81,8	79,6	81,9	83,8
Så mycket kostar våra hus	1 931 tkr	2 627 tkr	1 513 tkr	1 527 tkr	1 475 tkr

* I Sverige är den genomsnittliga inkomsten före skatt för personer som är mellan 20 och 64 år 28 700 kronor per månad (2019).

Kommunens intäkter...

Kommunens intäkter i form av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgick under 2020 till ca 553 miljoner kronor (mnkr), vilket motsvarar ca 60 000 kronor per invånare. Utöver dessa har också kommunen s.k. verksamhetsintäkter vilka uppgick till ca 134 mnkr. Dessa utgörs bland annat av vissa riktade statsbidrag, ersättningar från Försäkringskassan för personlig assistans, taxor och avgifter från våra brukare inom barnomsorg, äldreomsorg etc.

och kostnader

Kommunens totala kostnader för verksamheten uppgick under 2020 till ca 675 mnkr, vilket innebär ca 98 procent av de totala intäkterna. Årets överskott uppgick således till ca 2 procent. Överskottet är till för att inflationssäkra värdet på kommunens tillgångar och till att möjliggöra framtida investeringar.

En kommun är en serviceorganisation för kommunens invånare och brukare med nästan 800 tillsvidareanställda och ca 300 visstidsanställda, vikarier och förtroendevalda. Under 2020 uppgick personalkostnaderna (inklusive löner, arbetsgivaravgifter, pensioner etc) till ca 440 mnkr, vilket motsvarar ca 65 procent av de totala kostnaderna.

Utöver personalkostnaderna utgörs kostnadsmassan bland annat av köp av tjänster och verksamhet med ca 91 mnkr (13 procent), vilket består av köp av till exempel gymnasieutbildning, familjehemsplaceringar, räddningstjänst etc etc. En annan väsentlig kostnadspost är fastighets- och lokalkostnader för knappa 40 mnkr (6 procent).

Finansiell information

I tabellen till höger redovisas årets intäkter från skatter och generella statsbidrag samt kostnaderna fördelade på politikområden.

Du som vill veta mer om vad våra politikområden omfattar eller vad avvikelserna mot budget beror på kan läsa om detta i vår "ordinarie" årsredovisning. Den finns att ladda ner på vår hemsida www.hjo.se eller om du vill ha ett upptryckt exemplar är det bara att komma till stadshuset och hämta.

Resultaträkning 2020 i sammandrag	Budget	Utfall	Avvikelse
Intäkter från skatter och generella statsbidrag	544,0	552,8	8,8
Kostnader fördelat på politikområde:			
- Demokrati	-6,9	-6,9	0,0
- Kommunledningskontoret	-49,7	-51,1	-1,4
- Kultur, turism och fritid	-23,6	-23,9	-0,3
- Teknisk service	-18,9	-18,5	0,4
- Plan och bygg	-4,4	-3,7	0,7
- Vård och omsorg	-185,2	-180,0	5,2
- Barn och utbildning	-235,7	-237,1	-1,4
- Arbete och socialtjänst	-26,9	-32,2	-5,3
- Summa driftskostnader	-551,3	-553,4	-2,1
Finansiella nettokostnader*	15,3	12,2	-3,1
Årets resultat	8,0	11,6	3,6

* I finansenshetens budget ingår interna ränteintäkter med 8,3 mnkr och i utfallet 6,7 mnkr

100-lappen

- Vård och omsorg
 - Grundskola
 - Barnomsorg
 - Gymnasie- och vuxenutbildning
 - Individ och familjeomsorg
- Kultur, turism och fritid
 - Samhällsplanering
 - Politisk verksamhet
 - Årets resultat inkl. räntenetto

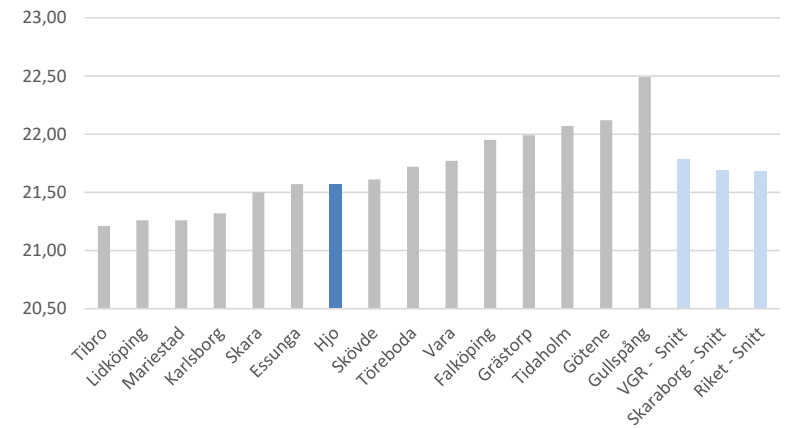
Kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag fördelas mellan de olika verksamhetsområdena. Detta sker i en budget som antas av Kommunfullmäktige. Ovan uttrycks detta i form av en hundralapp. Av varje hundralapp kommunen får in i skatteintäkter går t.ex. ca 33 kr till Vård och omsorg och motsvarande för Barn och utbildning är 21 kr.

Som framgår av hundralappen "sparas" ca 2% till årets resultat, eller överskott som det ibland också kallas. Kommunen behöver ha ett överskott av flera anledningar; Till exempel för att kunna finansiera investeringar (bygga nytt, renovera mm), ha lite reserv för oförutsedda kostnader, betala pensioner mm. Överskott skapar också en ekonomisk stabilitet som ökar handlingsfrihet och möjlighet att utveckla kommunen.

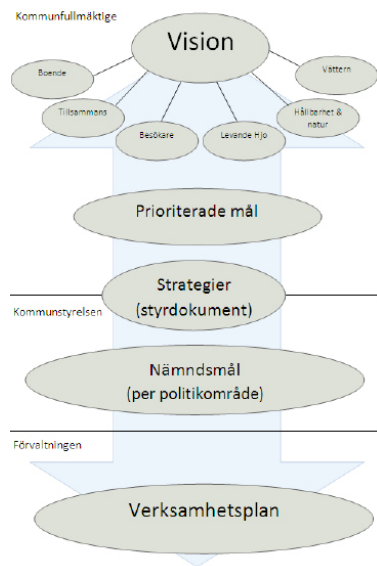
Kommunal skattesats

Den kommunala skattesatsen i Hjo har varit oförändrad sedan 2003 och uppgår för 2021 till 21:57, vilket tillsammans med regionskatten om 11:48 ger en total skattesats om 33:05 (exklusive eventuell statlig skatt, kyrkoskatt och begravningsavgift)

Nedanstående diagram visar den kommunala skattesatsen för Hjo kommun i jämförelse med övriga kommuner i Skaraborg samt med genomsnittet i Skaraborg, Regionen och riket för 2021. Som framgår av tabellen är skatten i Hjo (21:57) något lägre än såväl den genomsnittliga skattesatsen i Skaraborg (21:69), som för Västra Götalandsregionen (21:79) och riket (21:68)

Vision, mål och god ekonomisk hushållning

Hjo's vision är **"Tillsammans skapar vi framtidens Hjo"**. För att nå vår vision så satsar kommunen på sex utvecklingsområden:

- Boende - Lätt och gott att leva
- Tillsammans - Goda möten förverkligar visionen
- Levande Hjo - Händelser året runt
- Hållbarhet & natur - Resurssnålt med hög livskvalitet
- Besökare - Gäster som längtar tillbaka
- Vättern - Liv vid vatten

Kommunfullmäktige styr mot visionen genom att ange mål för kommunens arbete, mål som är nyckelfaktorer för att nå visionen inom respektive utvecklingsområde. Dessa mål följs upp vid delårsbokslut och vid årsbokslut för att se om vårt arbete leder i rätt riktning mot vår vision.

Vissa av kommunfullmäktiges prioriterade mål är ett-åriga, men de flesta är långsiktiga – de anger ett önskat resultat i ett längre perspektiv, ett antal år längre fram i tiden.

Kommunallagen ställer krav på god ekonomisk hushållning. I budgeten ska anges mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för detta krav. För Hjo kommun innebär det att visionens utvecklingsområden med tillhörande prioriterade mål är styrande. De ekonomiska förutsättningarna ges i budgeten som antas av kommunfullmäktige i november månad.

Dessa förutsättningar anger takten i vår strävan mot att uppfylla visionen. Processen ska ge utrymme för dialog, delaktighet och ansvarstagande. För att upprätthålla kapaciteten på lång sikt måste intäkterna överstiga kostnaderna. Detta är uttryckt i kommunallagen i form av det s.k. balanskravet. Balanskravet innebär att kommunens resultat måste vara positivt vilket är den lägsta godtagbara nivån för kommunens resultat på kort sikt. På lång sikt räcker inte ett nollresultat för att bevara den långsiktiga kapaciteten. Ett årligt överskott krävs för att bland annat kunna finansiera framtida investeringar.

God ekonomisk hushållning? ✓ — ✗

Kommunfullmäktige har antagit 17 mål för verksamheten inom de sex prioriterade utvecklingsområden. Av årsredovisningen framgår att 11 av dessa bedöms vara uppnådda, 4 bedöms vara delvis uppnådda och 2 bedöms som ej uppnådda.

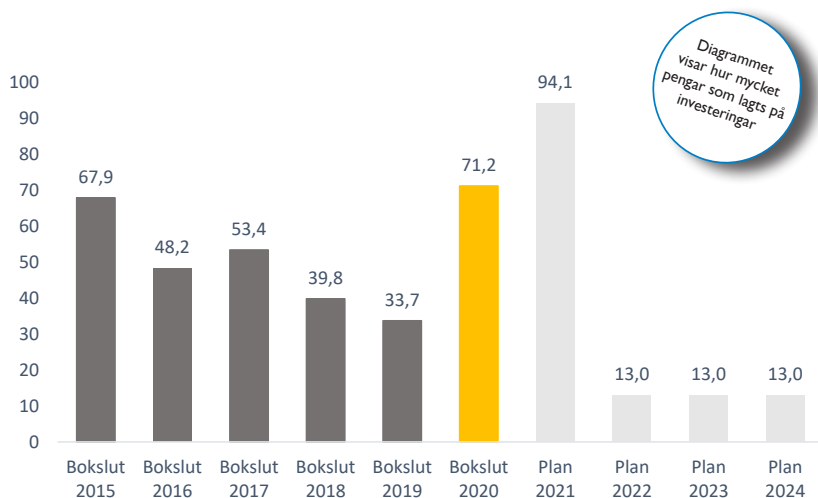
Utöver verksamhetsmålen har kommunen dessutom tre finansiella mål. Av de finansiella bedöms två vara uppnådda och ett bedöms i nuläget att inte kunna nås. Dessutom har bolagen tre mål i form av ägardirektiv vilka samtliga bedöms som uppnådda.

Den samlade slutsatsen av 2020 års redovisning kring målen är att Hjo kommun har fortsatt att röra sig i riktning mot att uppnå visionen och dess utvecklingsområden. Kommunstyrelsens bedömning är att Hjo kommun uppnått god ekonomisk hushållning i förhållande till kommunfullmäktiges mål.

Årets investeringsprojekt!

Flera stora projekt pågår i Hjo och fler planeras i framtiden för att göra det ännu bättre att leva, besöka och verka i Hjo.

Kommunfullmäktige har som ett långsiktigt mål slagit fast att investeringarna ska bekostas med egna medel, vilket betyder att kommunen inte ska låna till investeringar. En del av de investeringar som gjorts under de senaste åren har varit av sådan storlek och karaktär att de inte har kunnat finansieras med egna medel. Dessa investeringar är viktiga för att behålla och öka Hjo kommuns attraktionskraft, såväl som boendeort och som besöksmål.

Under året har flera större projekt bedrivits. Det i särklass största projektet är arbetet med den nya Estrid Ericsons skolan som ska stå klar till vårterminen 2022. Även ombyggnaden av Korsberga skola för att inrymma förskoleverksamheten har påbörjats och beräknas vara färdigställt under hösten 2021. Ombyggnaden av Guldkroksskolans Centralkök pågår, där bland annat nya frysrum och energibesparande åtgärder utförs. Utöver dessa har en del mindre projekt genomförts, tex. asfaltering, trafikbelysning mm inom de årliga potterna.

Exploateringsarbeten inom Knäpplan Västra är i slutskedet och 2 tomter har sålts under 2020. Finansieringen sker i form av tomtförsäljningar, gatuerättigheter samt budgeterade medel. Även industriområdet vid Metallvägen har tomtindelats och ledningar samt gatuutbyggnad pågår. Exploateringsområdet Norra Knäpplan är i stort sett klart. Här återstår ett par tomter som beräknas säljas under 2021.

Vatten- och avloppsverksamheten har investerat för 5,0 mkr. Den milda vintern medförde att vi kunnat utföra mycket åtgärder på ledningsnätet, bland annat har vi "relinat" avloppsledningar på Sandhemsvägen, utbyte av serviser på Strömsdalsvägen, anslutit 28 nya VA-kunder i Fridene, mm.

De största investeringprojekten under 2020

Kostnad sedan projektstart	mnkr	
Ny F-6 skola - Estrid Ericsonsolan	50,6	Skolstart vårterminen 2022
Korsberga skola - ombyggnation	1,5	Färdigställt hösten 2021
Ombyggnation Centralkök	5,8	Klart våren 2021
Hamnen - Vågbrytare	0,4	Utföres hösten 2021
Exploatering Knäpplan Västra	12,5	Alla tomter ej sålda
Exploatering industriområdet Metallvägen	2,6	Alla tomter ej sålda

Med exploatering menas det arbete som görs för att förbereda mark så att det går att bygga bostäder, handelsområden och industrier. Just nu pågår planering för att bygga gator och avloppsledningsnät på villaområdet Västra Knäpplan och anläggningsarbetet är i full gång.

Framtida investeringsprojekt

Hjo kommun är inne i en period med relativt höga investeringsnivåer, Dessa investeringar är dock viktiga för att behålla och öka Hjo kommuns attraktionskraft, såväl som boendeort som besöksmål.

Nedan följer en sammanfattning av de mest väsentliga investeringsprojekten i budgeten för 2021 samt i planen för 2022-2026:

- Estrid Ericsonsolan - ny F-6 skola Under åren 2019-2021 finns totalt 112 mnkr avsatta för en nybyggnad.
- Förskola i Korsberga 2020-21 finns 10 mnkr planerade för om-och tillbyggnad av skolan i Korsberga för att inrymma förskoleverksamheten. I nuläget har förskolan sin verksamhet i inhyrda paviljonger.
- "Lars i Knäpplans Väg" som ska knyta ihop det nya exploateringsområdet Knäpplan med villatomter och förskola med Sigghusbergsområdet och Falköpingsvägen.
- Hamnen –Vågbrytare
- Gatubelysning för att komplettera och byta ut till energisnålare anläggningar.
- Vallgårdens ombyggnad till gymnasieändamål påbörjades 2020 och sista etappen färdigställs under 2021.
- Guldkroksskolans gymnastiksal kommer att renoveras
- Upprustning av banvallen mellan Hjo och Blikstorp, ca 16 km GC-väg. Utföres åren 2022 och 2023, total kostnad 3 mnkr.

Utöver ovan nämnda projekt finns i investeringsbudgeten också inlagt ett antal reinvesteringar med fasta belopp per år. Exempel på sådana är tillgänglighetsanpassning, energibesparande åtgärder, gatuarbeten, investeringar inom VA-området samt inventarier.

Exploateringsprojekt

Välkommen att
höra av dig till oss om
du vill veta mer om
tillgängliga tomter i
Hjo kommun.

I Hjo kommun har du goda möjligheter att hitta den boendeform som passar dig bäst, oavsett om du vill bo i villa eller i lägenhet. En stor del av kommunens bostäder ligger i natursköna miljöer med närhet till vatten och inom cykel- och gångavstånd till service och skolor.

Lediga villatomter just nu!

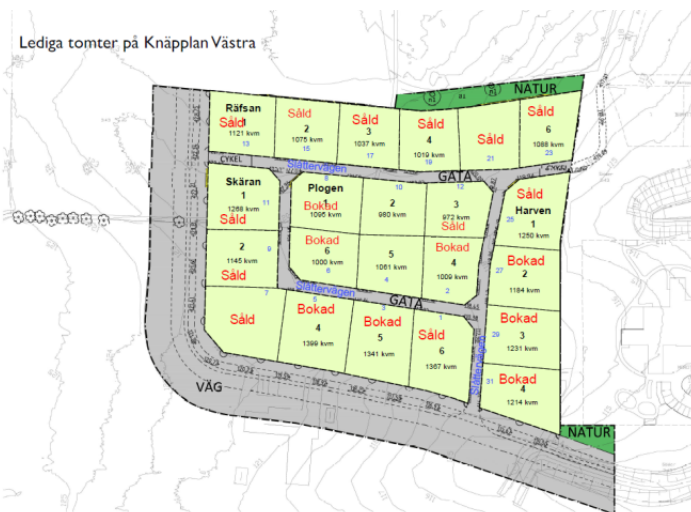
Knäpplan Västra

Nu är samtliga 22 tomter på området Knäpplan Västra släppta. Storleken på tomterna varierar mellan drygt 900 m² och 1 400 m² och tomtpriiset är 425 kr per m². Va- och elanslutning, nybyggnadskarta, utsättning och bygglov tillkommer.

Ytterområden

Hjo kommun har några tomter kvar i ytterområdena Korsberga, Blikstorp och Gate. Mer information ges av samhällsbyggnadschefen.

För att se plankarta samt skisser över tillgängliga tomter gå in på:
<https://hjo.se/trafik--utemiljo/markforsaljning/tomtmark/>

Byggprojekt

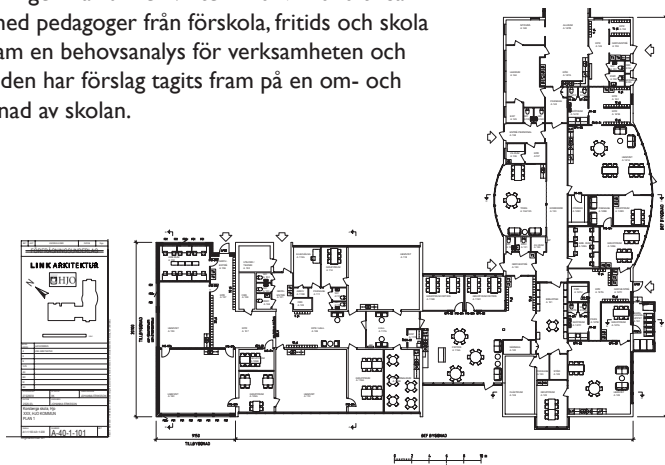
Hjo kommun växer och utvecklas. Här kan du läsa om aktuella byggnationer.

Vi bygger ny skola!

Under 2019-2020 har utformningen av Estrid Ericsons skolan växt fram i samarbete med Link arkitektur, personal från samhällsbyggnad och en projektgrupp bestående av pedagoger från Hjo kommuns skolor. Projektgruppen har gjort studiebesök på nybyggda skolor för att samla kunskap och inspiration samt tagit del av forskning kring hur lärmiljöer kan utformas för att främja trygghet och studero. Ledorden för projektet har varit "hållbarhet, litteratur och rörelse" vilka varit viktiga i arkitekternas arbete med koncept och gestaltning. Projektgruppen ville också knyta an till Hjo kommuns vision "Tillsammans skapar vi framtidens Hjo" som för den nya skolan omformulerades till "Tillsammans skapar vi framtiden".

Korsberga skola

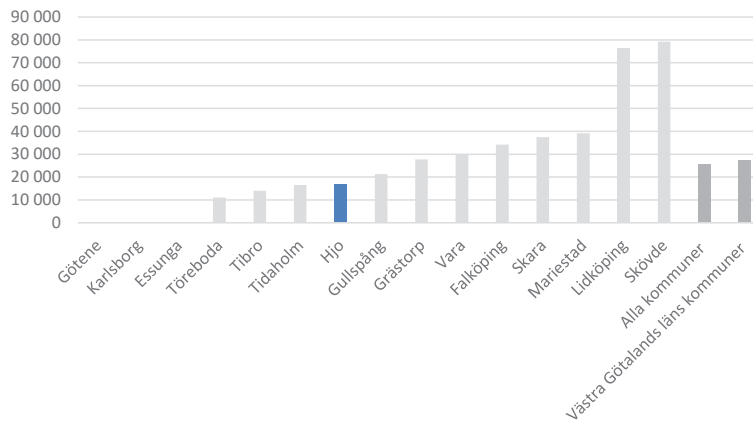
Förvaltningen har under vintern 2019-2020 tillsammans med pedagoger från förskola, fritids och skola tagit fram en behovsanalys för verksamheten och utifrån den har förslag tagits fram på en om- och tillbyggnad av skolan.

Låneskuld per invånare

Vissa av de investeringar som sker nu är så stora att kommunen inte kan finansiera dessa helt med egna medel utan måste låna. Nedanstående diagram visar hur mycket låneskulder kommunen har per invånare i jämförelse med övriga kommuner i Skaraborg samt med genomsnittet i länet och riket. För Hjos del uppgår låneskulden per 2020-12-31 till 16 864 kr/invånare. Som framgår av diagrammet finns det, trots att invånarantalet har beaktats i själva nyckeltalet, ett samband mellan storlek på kommunen och dess låneskuld. Större kommuner har i regel mer tillgångar i form av egna fastigheter, offentliga byggnader, värdepapper etc.

Summa skuld kommun, kr/inv, www.kolada.se

Miljö- och hållbarhetsredovisning

Hjo kommun arbetar med den ekologiska hållbarheten utifrån den hållbarhetsstrategi som kommunfullmäktige antog 2018. Fem strategiområden är utvalda:

- **Energi och Klimat**

Sverige har som mål att uppnå nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2045 för att begränsa klimatförändringarna. I Västra Götaland har man sagt att, för att klara målet, så behöver hela regionen varje år minska sina utsläpp med i genomsnitt 16% per år.

Under 2020 har Hjo kommun antagit 13 st av Klimat 2030s klimatlöften som är konkreta åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser, både i och utanför kommunens gränser.

- **Hållbara transporter**

Till 2030 ska Sverige (och Hjo) ha minskat utsläppen från transporter med 70 % jämfört med år 2010. Våra uppföljningar visar att i Hjo kör man mer bil än genomsnittet i Sverige. För att lyckas behöver vi snabbt minska vårt resande med diesel- och bensinfordon. I Hjo saknas dock biogas- eller vätgasstation. Under året har däremot 12 publika laddpunkter med betal funktion etablerats på centrala platser i Hjo. Detta är ett viktigt steg i arbetet för en fungerande laddinfrastruktur i Skaraborg.

Cykelpotentialen bedöms vara god i Hjo och en överflyttning av resor från bil till cykel/fots är nödvändig. Under året har en cykelstrategi utarbetats som ska förbättra förutsättningarna för cykling i Hjo kommun. Internt sker gradvis en allt större överflyttning till mer fossilfria resor. Uppföljningen visar att koldioxidutsläppen i kommunens personbilsflotta minskat med cirka 30% sedan vi 2018 ställde om en stor del av våra personbilar till elbilar.

- **Hållbara måltider**

Måltiderna och jordbruket har en stor påverkan på utsläppen av växthusgaser och därmed på klimatet. Djurproduktionen står för nästan 15% av världens totala utsläpp av växthusgaser. Hjo kommun antog i december 2020 ett klimatlöfte som innebär att våra måltider inte ska belasta klimatet med mer än 1,7 kg Co₂e per kg inköpta varor. Idag är genomsnittet 1,9 kg. Måltidsenheten är mitt uppe i omställningen till mer klimat- och miljövänliga måltider med mer grönt på tallriken, mindre transporter, mer säsonganpassat och mindre matsvinn. I Hjo kommuns hållbarhetsstrategi betonas vikten av att äta mindre men miljömässigt bättre kött från betande djur som hjälper till att hålla våra betesmarker öppna, vilket också gynnar lokala gröna näringar. Under 2020 var 97,4% av våra djuravslaktade djur svenska.

- **Kretslopp och Giftfri miljö**

Det fjärde fokusområdet handlar om att förebygga avfall genom att konsumera hållbart, återvinna och återbruka samt undvika farliga ämnen. Svensken konsumerar som om det fanns 4,2 jordklot och stora mängder avfall uppstår på vår konsumtion.

I Hjo producerar medborgarna mer avfall än genomsnittet i Sverige samtidigt som vi återvinner mindre avfall än genomsnittet. För att minska på avfallsmängderna i kommunen har äldreomsorgen under 2020 deltagit i projektet Resurssmart Äldreboende vars syfte är att minska avfallsmängderna på våra äldreboenden genom att minimera bruket av engångsprodukter och minska matsvinnet. Under 2020 har vi också fokuserat på att få till en cirkulär möbelhantering i kommunen. Innan en ny möbel köps in ska vi undersöka möjligheten att återanvända, och i vissa fall renovera, befintliga möbler i kommunen. Till vårt stöd har vi numera en digital marknadsplats på intranätet där alla återbrukbara möbler finns inlagda.

• Hållbar Samhällsplanering

Hjo kommun ska möta efterfrågan på att leva, bo och verka i Hjo på ett miljömässigt hållbart sätt med klimatet och miljön i fokus. Under 2020 har stort fokus legat på bygget av nya Estrid Ericsonskolan som byggs enligt Miljöbyggnad silver. Märkningen innebär bl a att farliga ämnen fasas ut och byggnaden blir ytterst energieffektiv. Precis som i övriga kommunala verksamheter kommer skolan värmas upp helt fossilfritt med fjärrvärme som producerats med överblivet träflis från vårt närområde. Elen till skolan består av 100% förnybar vattenkraft. På taket kommer det finnas en solcellsanläggning och delar av taket kommer att täckas med sedum. Gröna tak renar och fördröjer dagvattnet vilket är viktigt vid kraftiga skyfall.

Läs gärna mer på <https://hjo.se/bostad--miljo/kommunens-miljo--och-klimatarbete>

Utöver ovanstående fem fokusområden så arbetar Hjo kommun med Kunskap och medvetenhet som ett arbetssätt för att inspirera fler aktörer att göra insatser för den ekologiska hållbarheten. Genom att föregå med gott exempel i miljöfrågor och aktivt kommunicera vad som sker i kommunen kan vi förhoppningsvis göra just detta. Varje månad under 2020 har Månadens Miljötips publicerats på kommunens hemsida och sociala medier. Ett nyhetsbrev går ut varje månad med fokus på insatser som bidrar till uppfyllandet av Agenda 2030 där den ekologiska hållbarheten utgör en viktig del. Kommunen är en viktig aktör för att värna miljön och klimatet, men de största miljövinsterna fås när alla förstår miljökonsekvenserna av sitt handlande och tar ansvar för den miljöpåverkan som uppstår.

Agenda 2030

Nu inleder vi arbetet med att, tillsammans med Hjoborna, se över Hjo kommuns vision och mål. När vi är klara ska våra mål ha en tydligare koppling till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Vi kallar arbetet för "Hjo 2030".

Vad handlar de globala Agenda 2030 målen om?

Agenda 2030 är 17 mål som alla världens länder enats om för att uppnå social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Även om vi är en liten kommun i Skaraborg så handlar de globala Agenda 2030 målen även om oss. Vi är också med och skapar ett samhälle där både människorna och planeten mår bra.

Vad innebär "Hjo 2030"?

Under 2020 inleddes en översyn av visionen och målen för Hjo kommun. En översyn med bred delaktighet i hela lokalsamhället. När vi är klara ska våra mål ha en tydligare koppling till de globala målen i Agenda 2030. Arbetet med dialogkvällar startades upp, men fick läggas på is på grund av rådande pandemiläge, men nu hoppas vi snart ska kunna ta nya tag och ser fram emot att bjuda in till dialogkvällar, både i tätorten och i ytterområdena, där vi tillsammans tar oss an frågor som "Hur kan vi skapa ett hållbart Hjo i framtiden?".

Folkhälsoarbete handlar om att arbeta för en god och jämlik hälsa på befolkningsnivå. God hälsa och goda livsvillkor ger också förutsättningar för arbete och produktion, vilket främjar samhällets utveckling och tillväxt.

Vill du läsa mer om kommunens och Västra Götalandsregionens gemensamma folkhälsoarbete kan du gå in på:

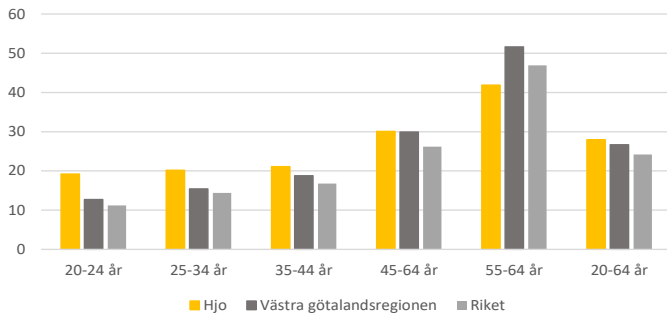
<https://hjo.se/kommun--politik/om-hjo/folkhalsa/>

Folkhälsoläget i Hjo

Det finns många olika indikatorer för att mäta och bedöma en befolknings hälsa. Här nedan presenteras några utvalda indikatorer för folkhälsan i Hjo.

Ohälsotalet

Ohälsotalet är ett mått på hur många dagar under en tolv månadersperiod som Försäkringskassan betalar ut ersättning vid nedsatt arbetsförmåga per försäkrad från socialförsäkringen. I ohälsotalet ingår sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning och aktivitetsersättning (notera att det ej innehåller dagar med sjuklön från arbetsgivare). Jämfört med regionen och riket har Hjo ett högre ohälsotal i samtliga åldrar förutom 55–64 år, störst skillnad är det framförallt hos den unga befolkningen 20–34 år.

Källa: Försäkringskassan

Övervikt och fetma

BMI står för Body Mass Index och räknas ut med hjälp av en persons längd och vikt. Ett BMI på över 25 klassas som övervikt och ett BMI över 30 klassas som fetma. Övervikt och fetma leder till många olika sjukdomar, exempelvis hjärt-kärlsjukdomar, typ 2-diabetes, vissa cancerformer, samt nedsatt livskvalité och för tidig död. Mer än hälften av den vuxna befolkningen i kommunen har övervikt eller fetma och andelen är högre bland både kvinnor och män jämfört med regionen och riket. Hos män och kvinnor är det lika hög andel som har fetma i Hjo, cirka var 5:e person, men det är en högre andel som har övervikt hos män jämfört med kvinnor. För statistik vad gäller barn mäter och väger elevhälsovården barnen samt räknar ut deras BMI. I Hjo är det cirka var femte elev som har övervikt eller fetma.

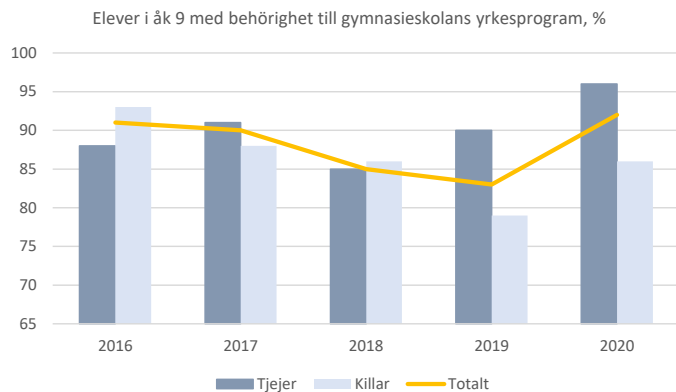
Övervikt och fetma i åldrarna 16-84 år (Medelvärde 2017-2020)	Män	Kvinnor	Totalt
Övervikt, BMI >25	41%	32%	37%
Fetma, BMI >30	18%	18%	18%
Övervikt och fetma	59%	50%	55%

Övervikt och fetma hos elever	2017	2018	2019	2020
Årskurs 2	-	-	26%	22%
Årskurs 4	-	-	19%	20%
Årskurs 7	22%	24%	16%	29%

Källa: Elevhälsan i Hjo

Utbildning

Betygen i grundskolans årskurs 9 är avgörande för om skoleleverna studerar vidare. Låga eller ofullständiga betyg ökar dessutom risken för framtida psykosociala problem, samtidigt som den psykiska hälsan kan påverka skolprestationerna. Det finns även samband mellan kort utbildning och lägre medellivslängd. De kunskaper och kompetenser som individer får genom utbildning är viktiga för hälsan, men även för andra centrala bestämningsfaktorer, till exempel arbete och inkomster. Andelen elever i årkurs 9 med behörighet till gymnasieskolan minskade över tid för att senaste året öka igen. Det är en högre andel tjejer än killar som får gymnasiebehörighet.

Tandhälsa hos barn och unga

Tandhälsa bland barn och ungdomar kan användas som ett mått för att undersöka resultatet av hälsofrämjande och förebyggande insatser som gjorts under uppväxtåren. 6-åringar i Hjo visar ett bra resultat när man ser till kariesfria barn, andelen i Hjo är högre än för Folkandvården i hela Västra Götaland. Tyvärr är det motsatt för 19-åringarna, där ligger Hjo sämre till jämfört med regionen, dock är det inte en lika stor skillnad.

Kariesfria 6-åringar	2017	2018	2019	2020
Hjo	-	-	88%	95%
VGR	-	-	78%	80%

Källa: Folkandvården i Hjo

Kariesfria 19-åringar	2017	2018	2019	2020
Hjo	58%	65%	66%	68%
VGR	70%	68%	70%	71%

Källa: Folkandvården i Hjo

Att arbeta för en bättre folkhälsa handlar om att arbeta strukturellt med livsvillkor och främjande av goda levnadsvanor. Detta behövs göras på flera olika nivåer, alltifrån den globala, nationella, regionala till den lokala, samt i samverkan mellan dessa. I kärnuppdragen ansvarar Hjo kommun för många av de välfärdstjänster som påverkar befolkningens hälsa genom hela livet.

Vi vill passa på att tacka alla invånare i Hjo kommun som på ett föredömligt sätt bidragit till att minska smittspridningen av Covid-19. Kommunen uppmanar alla att fortsatt följa folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Håll i och håll ut och fortsätta visa hänsyn och vara rädda om varandra!

Läs mer och följ oss gärna på:

www.hjo.se

www.visithjo.se

www.kulturkvarterethjo.se

www.facebook.com/hjokommun

www.facebook.com/hjoturistbyra

Instagram - visithjo

Följ Hjo Näringsliv på:

Prenumerera på Hjo Näringslivs Nyhetsbrev:

https://hjo.se/nyhetsbrev_naringsliv

Hjälp oss att sprida vår kärlek till Hjo genom att tagga dina bilder med #ilovehjo

HJO2030

Hjo kommun
544 81 Hjo
Tfn 0503-35000
www.hjo.se

Produktion: Ekonomienheten Hjo kommun
Bilder: Hjo kommun. Josephine Modig, Per Olsson,
Jesper Anhede och Mostphotos
Tryck och repro: Redo Tryck AB 2021